Ч. 117 (12.483). Львів, четвер 29. травня 1930. Портова оплата заплачена готівкою. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Сенатські вибори на Волині.

Львів, 27. травня 1930.

Сенатські вибори на Волині, які відбулися в останню неділю, 25. ц. м., нічим особливим не відріжнилися від соймових виборів у луцькій окрузі й тому підтвердили ще раз усі ті висновки, до яких дійшли ми тоді, на основі докладної і безпристрасної аналізи цифр та рішуче всіх найважніших моментів, звязаних із отими виборами. Отже й вислід сенатських виборів найважніший тим, що не дав ані одного польського мандату. І на сенатських виборах позначився величезний зріст впливів українських національних партій, повний упадок впливів кругійського „Сельробу-правиці" в користь впливів комуністичних, врешті взагалі щезнення з поверхні Волині російських недобитків. Виступила назверх так само велика виборча абстиненція, ще більша, ніж при соймових луцьких виборах: це явище загальне, при всяких сенат. виборах, у даному випадку ще більше зрозуміле у звязку з деякими специфічними обставинами, на які вкажемо нижче. Поки що переглянемо побіжно деякі цифри:

В 1922 році на 431.909 управнених до голосування до сенату, голосувало 174.751, з того 172.000 було важних голосів, а на „16-ку" (бльок меншин) упало 147.186 голосів. Таким робом „16-ка" здобула тоді всі 5 мандатів: 4 українські і один жидівський. В 1928 році на 506.216 управнених голосувати, голосувало 281.279 осіб, з того важних голосів було 272.986: „1-ка" дістала 161.089, „8-ка" („Сель-роб прав.") 45.328, „18-ка" — 33.137, „22-ка" — 30.648, „20-ка" (москалі) — 1.874. 4 мандати взяла „одинка", 1 — Сель-роб правиця. В недільних виборах голосувало 112.330 осіб, з того важних голосів 109.055. „18-ка" здобула 33.327, „22-ка" — 38-082, „36-ка" (Сель-роб лівиця) — 20.466 (вчора помилково подано у нас 27.466). „Визволене" — 6.690, „Сель-роб правиця" — 3148, москалі — 342. Поділ мандатів: „18-ка" — 2 м., „22-ка" — 2 м., і „36-ка" — 1 м. Порівняючи з доповняючими соймовими виборами зазначився невеликий приріст голосів усіх лист, які здобули мандати до сойму й тепер до сенату, („18-ка" — 1092 голосів більше, „22-ка" 9.779, „36-ка" — 4471) та упадок усіх інших, яких приклонники, бачучи безвиглядність своїх лист, воліли видно голосувати за листами реальними, чи взагалі махнули рукою („Визволене" на 3.599 голосів менше, москалі на 605 менше, лише „Сель-роб правиця" на 2.800 більше — завдячуючи особі кандидата Сергія Козицького).

До повищих цифр треба дати таке пояснення. Чоловий кандидат листи ч. 18, широко на цілій Волині відомий український діяч, кол. сенатор Михайло Черкавський, у міжчасі помер і автоматично „підійшла в гору" кандидатура Абрагама Чернякова, що стояв на 3-му місці й за яким тепер не голосували навіть жиди- сіоністи: таким робом на листі 18-ки не лише забракло жидівських голосів, але й чимало українців стрималося від голосування, уважаючи, що досить запевнити мандат п. Олександрові Левчанівському. Зате „22-ка", маючи на своїй листі декого, хто з ідеольоґією і парт. програмою радикальної партії також страшенне мало мав і має спільного, з другого боку здобули ними кандидатурами голоси, яких партійно-радикальний кандидат напевне не здобув би (маємо на увазі п. Петриківського, який уміє зедняти гідність голови „Просвіти" зі співпрацею у „Рольніку" — специфікум волинських відносин!). До того, в сенатських виборах взяли участь округи Кремінець—Дубно—Здолбунів та Ковель—Володимир—Любомля. У такому кремінецькому повіті впливи радикалів особливо сильні завдяки послові С. Жукові, на Ковельщині знову замітні впливи правих і лівих сельробів, в орґанізаційна сітка якихнебудь українських національних партій там мінімальна.

З сенатськими виборами кінчається один етап праці на Волині, етап, на якому здобуто чималий досвід і ясні напрямні до майбутньої праці. Перший і найголовніший досвід, це успішність систематичної роботи львівського партійного центра, який повинен на будуче кермувати всією українською національно-культурною, господарською і політичною діяльністю на Волині. Попередні вибори на Волині були ведені на плятформі „автономности" волинського виборчого терену — і ті вибори були програні. Коли тільки з цим принципом зірвано — вибори виграно! Другою кардинальною вимогою успіху виборів показалася потреба таких кандидатів, які справді цілою душею стояли би за листою, на якій їх імена фіґурують, і за партійно-виборчим центром, який цю листу проводить. При попередніх виборах чи не єдиним таким кандидатом був згаданий уже раз бл. п. Михайло Черкавський, який проте не міг сам один переломати й побороти психозу волинської інтеліґенції, проявлювану в дивоглядному гаслі „Волинь для волиняків!"

Попередні вибори на підставі умови про бльок меншин провадив „автономний" т. зв. „ковельський комітет", накинений людьми, які до львівського центра УНДОбєднання не тільки були чужі, але й йому ворожі. Доповняючі луцькі соймові та ще більше волинські сенатські вибори проводило виключно УНДО, проводило виключно під кутом погляду навязання контакту з населенням Волині, з волинським селом, не реклямуючи кандидатів і не шукаючи мандатів, та голосячи гасла власної програми. Треба вдаритися у груди, що за цю роботу центр УНДОбєднання взявся пізно. Але не запізно! Замісць одного мандату до сойму, здобуло три, замісць жадного до сенату — здобуло два. Це факти, яких жадна казуїстика заперечити не зможе! Тому в цих виборах УНДО виграло. Не листа ч 18, не бльок меншин, не кандидати, лише саме УНДО, яке здобуло те, до чого змагало: навязало звязок з Волинню, промостило собі шлях на Волинь, здобуло на Волині поле праці!

Черговим завданням є: не змарнувати здобутків, а розбудовувати їх, маючи на увазі найвищу ціль — повну національно-політичну уніфікацію українських земель в Польщі!

Найбільшим ворогом себе самого є той,
хто тримає свої ощадности **домa**, а не зложить їх на добрі відсотки в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

З чужої преси.

Авторитетна характеристика російських комуністів.

У німецькому неофіціяльному органі чеського міністерства закордонних справ „Прагер Прессе" з 24. травня ц. р. стрічаємо на передовому місці статтю Й. Е. Шрома під вимовним заголовком „Моє прощання з Москвою". Й. Е. Шром був московським кореспондентом „Прагер Прессе". Він прожив у СРСР, як це сам стверджує у цій статті, понад десять літ. За той час мав нагоду не тільки приглянутися новому більшовицькому режімові з усіх сторін як журналіст, але й мав можність проаналізувати суть духа цього режіму так само, як і психіку його реалізаторів. „Все те — каже Шром — дає мені не лише право, але й накладає на мене обовязок з нагоди прощання з Москвою сказати слово не тільки радянській унії, але й моїм читачам поза її межами".

Шром це й робить у дуже сильних, а при тім незвичайно влучних словах. Звертаючись до своїх знайомих комуністів у СРСР, він каже:

„Ви поставили собі непомірно високу і важку ціль, а саме: за час одної ґенерації створити соціялістичну державу. Темпо, з яким ви це робите в трьох останніх роках, виявляє вашу велику нетерпеливість. Всі ви хочете здійснити чистий комунізм у СРСР ще за свого життя, хоч ви пересічно маєте по сорок літ. Ви гонитесь за вашою ціллю з біблією Леніна і Маркса в руках так само нетерпеливо, як гониться пересічний буржуазний спекулянт за своїм першим міліоном, щоби по осягненні такої цили стати ще захланнішим — і ви робите це так само нетолерантно як клерикальні церкви. Ви є майже такі самі непомильні у революційній перебудові давної російської держави, як якийсь непомильний князь церкви. Ви піднесли на престол не тільки інтелект, але й грубу силу і ви вірите, що тією силою ви перенесете російського й українського селянина та середньо-азійського сибіряка понад столітній культурний і цивілізаційний розвиток прямо таки в рай такого устрою, який вам видається ідеальним і найкращим для людства. Але при цьому ви забуваєте, що досі ніхто не доказав, ні Маркс, ні Енгельс, ні Ленін, а тим менше Сталін, що саме комуністичний господарський устрій є для людства найліпшим. Соціялізм і комунізм є покищо тільки вірою міліонів, але це не значить, що він мусить бути здійснений в такій формі, в якій його теоретично розробляли при цілковито інших відносинах капіталізму, техніки і політики, від тих, що запанували тепер, а при яких ви намагаєтесь усім у вашій державі впакувати в голову пересвідчення, що ваш соціялізм у такому виді, як ви його при допомозі своїх метод проводите в життя, є одиноко можливий і найкращий".

„Я переконаний, що ви блудите, а доказом на це моє переконання є факт, що ви при введенні та проводженні в життя нового устрою більше десятки літ безперервно блукаєте в темряві та зміняєте не тільки методи, але й найближчі цілі, при чім ви тримаєте в руках як підставу (підложе всього) виключно лише диктатуру, революційне насильство. Ви жили у воєнному комунізмі, в неп-і, у часі відбудови й розбудови індустрії, ви жили у пристрасній боротьбі за зуніформування сільськогосподарської праці і ви відступаєте, коли загналися за далеко. Ви не маєте докладної програми, ви самі не знаєте, що фактично до комуністичного режіму належить, як у цьому режімі належить використовувати життя одиниці, ви самі не знаєте як досягнути того, щоби людина могла якнайповніше вживатися для добра суспільности. Ви твердите, що жертвуєте свою теперішність для щасливої будуччини міліонів, що ви в найкоротшому часі доженете і потім переженете світ. Ваші жертви в дійсности великі, ви в свому приватному житті живете направду скупіше ніж пересічна людина в інших державах. Але чи саме ваше довголітнє терпіння не доказує, що ваше гасло „доганяти й переганяти" є в великій мірі тільки голою фразою, та що навіть при найсильнішій волі і при стопроцентовій диктатурі не можна одним махом перескочити столітнього культурного розвитку та перенестися в невідомий рай?"

„Досі ви не створили нічого нового, ви орґанізаційно використовуєте тільки те велике, що створив інший, цей зненавиджений вами світ. Ви лише експльоатуєте винаходи інших та купуєте чужі машини й мізки, на чім ви й раціоналізуєте свою нібито соціялістичну індустрію. Ви є соціялістами тільки в такому розумінні, що при нових обставинах учите ваші народи працювати новими машинами, які купуєте в капіталістів, а далі ще в такому розумінні що надаєте праці своїх народів саме через централістичне кермування нові напрямні до нових і великих цілей та обектів, і накінець у тому, що ви скоріше прямуєте до вашої цивілізації, ніж це робили ваші автократичні попередники. Але більше нічого! Ви намагаєтесь усюди і серед усяких обставин творити велике, з вашого овиду щезає мала людина з її журбою і буденними недостачами. Але ви не маєте вистарчаючих спосібностей і життєвого досвіду на те, щоби це велике творити як тільки можна економічно, ви не відчуваєте болю щоденних недостач дрібних людей, ви пригнічуєте їх своєю megальоманією і своїм уроєним месіянізмом".

„А при тім ви маєте так богато можливостей, поволи й етапами зробити з цієї держави

НОВІСТЬ! **В неділю, 1. червня 1930 р. в год. 4. попол.** **Велике Свято Молоді**

Товариства „Рідна Школа" на площі „Сокола-Батька" у **Львові**. Програма дуже богата і ріжноманітна. Участь беруть усі львівські школи Т-ва „Рідна Школа". Крім того гостинно виступлять школи Товариства з Золочева, Коломиї, Копичинець, Самбора, Станиславова, Рогатина, Чорткова та Яворова. **Приходіть громадно!**

може найсильнішу державну єдність світу. Нічого абсолютного у здійснюванні якоїсь великої, нової ідеї нема, отже чому намагаєтесь абсолютно здійснити марксизм? Вступайте на шлях повороту до політичної і господарської демократії, не тільки у вашій упривілейованій партії, але всюди. Така можливість спочиває вповні в ваших руках. ...Слава Герострата, до якої ви, як здається, тепер прямуєте, не є ніякою славою".

Так характеризує більшовицьку дійсність та її фанатичних керманичів інтелігентний журналіст, що поверх десяти років мав нагоду приглянутись цілому комуністичному життю та цілій карколомній комуністичній господарці.

Димісія Девея?

Варшавські часописи повідомляють, що в цих днях має бути оголошений звіт американського фінансового „дорадника" Девея про господарське положення у Польщі за перших три місяці 1930 р. та що після того появиться лише ще один такий звіт — останній уже цього американського економіста. Бо Девей буцімто осінню кидає на завжди становище упривілейованого члена Ради Польського Банку, як мандатаря вірителів, що дали Польщі стабілізаційну позичку. Уступлення Девея було би першорядною сензацією.

Пошуканки за тим, хто вивіз Кутєпова?

Тихе і спокійне австрійське місто Грац переживає велику сензацію: місцева поліція випадково впала на слід одного з тих, що порвали й вивезли Кутєпова. В одному з готелів Граду мешкав „директор Альфонс Гєтріх з Кельн над Реном", займав дорогий апартамент і виглядав на багатого промисловця. Аж одного дня щез і більше не показався, — „забувши" заплатити високий рахунок. В кімнаті найшли лише малий туалетовий несесер. У несесері було кілька листів із Штутґарту і посвідка на пакунок, перековуваний на залізничому двірці. Запитана штутґартська поліція відповіла, що Гетріх їй справді відомий, якноторійний обманець і пройдисвіт. Тоді поліція без скрупулів відібрала із двірця в Ґрацу пакунок, а в ньому найшла силу документів і лист Гетрріха, адресований до... поліції, в якому він признається до ріжних злодійств і до участи у нападі на Кутепова та вивезенні його. Він знає, мовляв, усю тайну Кутепова, за те переслідують його більшовики, він має уже досить свого мерзенного життя і рішає з ним покінчити. Чи справді Гетріх скінчив самовбивством і чи правдиві його ревеляції, над цим ломить собі голову поліція.

ВЛАСНИЙ ІНТЕРЕС
на фундаменті інтересу загалу

Преміова Будівельна Позичка
на суму
50,000.000 зол. у золоті
призначена виключно на кредити для оживлення будівельного руху.

Облігації по 50 зол. за штуку в пупілярних паперах, забезпечених цілим державним майном.

Можна дістати у всіх поважніших фінансових установах та у всіх почтових урядах у цілій державі.

ПРЕМІОВА БУДІВЕЛЬНА ПОЗИЧКА

Загальна сума розльосуваних річно премій 2,000.000 зол.

Розльосувані будуть що чверть року (1 листопада, 1 лютого, 1 травня і 1 серпня) слідуючі премії:

1 — на 250.000·— зол.
1 — „ 50.000·— „
10 — „ 10.000·— „
100 — „ 1.000·— „

Вильосувані облігації будуть брати участь у дальших льосуваннях.

ЗАПИСИ НА ПОЗИЧКУ по номінальній ціні від дня 2. червня найдальше до дня 16. червня ц. р.

Купуйте **преміовану будівельну позичку, бо вона є найліпшою і найпевнішою льокатою гроша, а у щасливім случаю вильосування може Вам принести щастя.**

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дещо про зрозуміння Франції.

(Докінчення.)

Спадщина Греції. — Школа рівноваги. — Метода і світогляд.

Без амбіції творити нову систему пізнання Франції, а ведений тільки практичними міркуваннями прохаю вас звернути увагу наперед на Францію як на школу думання.

Думаю про цю систему пізнавання світа, льоґічну і індуктивну, що народилася в античній Греції, перейняв її Рим, а всю її спадщину перебрала в першій мірі Франція. Вся ця греко-латинська традиція, на жаль, нас оминула, а разом з нею вся фільософічна і раціоналістична думка західньої Европи. Візантія передала нам тільки блідий відблиск цього могутнього джерела світла. Поминаючи чудові, натхнені кольорами мозайки, що збогатили може уяву наших артистів, все інше, що крізь Чорне Море перемандрувало від неї до нас було тільки марним плягіятом Греції. Коли на заході камінчик за камінчиком будувалася могутня будівля людського пізнання, коли творилися фільософічні системи і межі відомого світу відкинено далеко у глибочінь просторів поза тріюмфуючу земну кулю, наш нарід гинув у темряві, колотнечі і тумані кадила.

Чи не відписати нам частини цього довгу на рахунок браку франко-латинської традиції? Цієї традиції, що замісць хаосу славянсько-орієнтальної містики давала впорядкований на підставі якоїсь системи світ божий і людський, що виховувала покоління за поколінням у пошані до ріжного суспільного ладу і нарешті у своїй консеквенції дала мережу незалежних, свідомих своїх цілей народів?

Цікаво, що не тільки одні ми, але всі славянські народи не створили ані одної фільософічної раціоналістичної системи пізнання світу, а коли і траплялися у них фільософи, так це були містики (Толстой).

Людей західньо-европейської формації нам треба і їх може виховати для нас Франція. Те, що не сталося за кілька чи ікльканацять століть, мусимо надробити за кількадесять років. На наших очах скорочують віддалі, обмін думок стає чимраз жвавіший і інтензивніший. Преса, залізниця, телефони і пароплави наближають до себе не тільки народи, але континенти і раси.

Франція може ще стати для нас школою рівноваги. Під рівновагою розумію цю традиційну **sagesse** або **bon sens**, що їх у нас називають часом „здоровим" або „хлопським" розумом. Це є та спокійна й зрівноважена оцінка кожної ситуації і кожного питання, все одно чи ставить його до нас життя одиниці, чи загалу. Сказав Сент-Бев: „Для здорового розуму треба бути може ґеніяльним".

У системі західньо-европейської думки, суспільної, політичної чи навіть естетичної, все має своє доволі точно означене місце, все стоїть помежи двома величинами як цифра у математичній проґресії, як одно колісце ланцюга суспільного життя на світі, що кожне є тільки наслідком і продовженням попереднього і причиною наступаючого. Все тут звязане правами життєвої пропорції причини і наслідку.

Це не абстракції, як може дехто з вас думає, це має свої зовсім практичні наслідки. Візьмім політику. В моменті небезпеки, французька **sagesse** наказує залишити всякі спори і обєднати всі зусилля для оборони державної самостійности, значить цього безпомірно вартнішого від партійних чи навіть суспільно-реформаторських програм.

Возьмім мистецтво. Кожний письменник, молодий чи давній, має тут своє місце у літературній хронольоґії. Це місце може змінятися, воно залежить від моди, епохи, інтеліґенції і вподоб читача і ще чимало інших причин, але ніхто з цього смертельного письменника, без провірених і раціональних причин, не зробить півбога чи ґенія ані не струне з висот Парнасу відразу у калюжу бруду і безчести. Не хочу тим сказати, щоби Франція клаҥялася признаним авторитетам. Навпаки, ніде на світі авторитет людини не є наражений на такий жар полеміки, жало іронії і сарказму як у Франції. Але авторитет цей виходить з цього некрівавого бою непоменшений, але часто побільшений. Бо кожний розуміє, що число коханок не стоїть у жадній пропорції до політичних здібностей міністра, а вартість літературного твору не розцінюється як біржеві амбіції спекулянта, хоч оба вони можуть мешкати в одній і цій-же самій особі.

Приходить мені на думку один епізод з Уістрії Геродота: „Після поділу добичі, греки приступили до признання нагороди. Перший раз кожний голосував на себе самого, але при другому голосуванні всі згодилися на Темістокля". У цій-же ситуації французи поступилиб певне так само, але українці здається взялися би за чуби.

Нарешті Франція може бути для нас ще школою методи.

Французька школа ще все дає багато відомостей, що складаються на загальний культурний світогляд людини. Думаю, що саме цей тип школи в великій мірі відповідає потребам нашої сучасности. Особливо нам у Галичині сильно бракує людей з солідною, загальною культурою, широким світоглядом, що влучно оцінював би світ і його події, що розумів би динаміку слова і економію діла і весь цей скомплікований механізм европейської сучасности.

Хто з вас цікавиться проблемами модерної педаґоґії, цей знає, що саме тепер проявляються тенденції пірвати з надто виключною спеціялізацією у вихованні молоді, що довела вже нераз до катастрофальних відносин у житті громадському і до неодної родинної траґедії.

Одна Франція може нам дати цей універсальний світогляд. Зрештою, це правда не нова, а така давня як імя Сорбони, а що не стратила ще своєї вартости, хай свідчать про те ці слова англійського патріота-письменника Кіплінґа:

„О Франціє! Ти все першою визнаєш нову правду й останньою відрікаєшся давніх правд! Ти є дорога кожному, хто любить і хоче служити свому народові".

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ex Kolomyja lux!

Ніхто (здасться!) не заперечить, що одно зі славніших міст на нашій землі — це Коломия. Здобула вона собі цю славу в давен-давна і — що в нас дуже рідко лучається — зовсім заслужено.

Звідки вийшов перший український студент фільософії? — З Коломиї!

„Був Гриць премудрий
Родом з Коломиї
Вчився бардзо добре
На *фільософії*..."

Де є дівчата подібні до пшеничного тіста (очевидно: краскою!)? — В Коломиї!

„Коломия не помия,
Коломия місто,
В Коломиї дівчатонька,
Як пшеничне тісто..."

Де повстали славні на весь світ коломийки? — В Коломиї.

Через яке місто переїзджало найбільше українських письменників? — Через Коломию! (Як їхали до Криворівні! — Прим. складача).

Де живуть останки галицьких англьо-сасів? В Коломиї! Доказом цього приповідка: „анґлік з Коломиї!

Можнаб ще навести цілу копу клясичних прикладів на оправдання доброї слави Коломиї і влучність наголовка нинішнього фейлетону, але я обмежуся тільки ще до одного прикладу.

Звідки вийшов найбільший український видавець? — З Коломиї. А крім Якова Оренштайна, ще й видавці русини: Насальський і Білоус.

Тільки в такім місті, з такими традиціями і можливостями на майбутнє могла повстати думка, яка не повстала в голові всіх українських учених всіх часів — думка, видати Українську Енциклопедію, чи енциклопедію. „Покутський Союз" разом з „Повітовим Союзом" у Станиславові і „Рідною Школою" у Львові взялися за діло, велике як вежа Айфля (тому її нема в першім зошиті під „А"!) і є надія, що доведуть те діло до кінця.

Українська Енциклопедія: „Книга Знання" визвала усмішку недовіря і легковаги на устах майже кожного українця. Де хто таке чував, щоби ми могли видавати якісь енциклопедії!... Ні фондів нема, ні покупців не буде. Шкода часу, грошей і енергії. Однако з цього нічого не буде!

Але видавці „Книги Знання" не зражувались усмішкою земляків. Почалася підготовча праця і ось уже маємо перший зошит. Коли цей зошит побачили всі ті, які легковажно посміхалися, то зіставили, що правда, усміх, а змінили тільки його значіння: з легковажного зробили підбадьорюючий. Далі — мовляв — з Богом вперед! Ми давно говорили, що ця справа вдасться!

І всі росм до редакторів „Книги Знання" з порадами, услугами, вказівками.

Виходить „Книга Знання", значить енциклопедія, значить у ній буде все, значить і кожний визначний українець знайдеться там. А що мало є українців, які не вважають себе за визначних, то й мало хто не попаде в книгу. Який легкий спосіб на безсмертність!

Вийшов оце зошит на „А" і всі на „А" шукають себе аж їм руки танцюють. Має незадовго вийти „Б" і всі на „Б" чекають, тремтять, хвилюються аж їм серце з грудей тікає.

А я сиджу тай думаю тай нишечком проклинаю свій нерозум. Пощо мені було псевдоніму на таку далеку букву. Спочатку міг легко попасти — завсіди більше місця. А при кінці, як за багато аркушів уже вийде, то хіба один Шевченко проскочить. Думав я спершу підпомагати радами чи вказівками редакцію і при тій нагоді заасекуруватися на безсмертність,але чую, що співробітників енциклопедії не будуть поміщувати. Коли так, то сидітиму тихо. Ануж!...

Повертаючи від „Книги Знання" назад до Коломиї, позволю собі висказати свій подив для того маленького, брудного місточка, що не вагалося приступити до великого діла. Це буде гідним продовженням його літературної слави і закріпленням доброго імени на віки.

Нераз уже я чув запити і домисли на тему, чому саме Коломия є тим містом, звідки бє світло на Галичину і на Наддніпрянщину трохи.

На мою думку відповідь така:

Коломия з усіх галицьких міст найближче лежить до — Атен і Візантії!

Галактіон Чіпка.

Марусю, плакати хочеться мені,

коли дивлюся, як моє дороге білля жовкне і розсипається по кожнім праннию, і з чого саме?

Франю, шкода твоїх очей,

але шкода й білля. Моє білля є постійно як нове, але я вживаю лише

МИЛА ОЛЕНЬ SCHICHT

ХТО буде брати участь у льосуванні нагород „Діла"? **Всі** передплатники „Діла", що на дні 15. червня ц. р. будуть мати заплачену передплату до кінця червня ц. р. Тому, що маніпуляція почтовими складанками П. К. О. треває майже 7 днів, просимо негайно вирівнувати передплату по кінець червня

В безконечній черзі...

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Другого дня розправи явилося на салі вже більше публики. Перед год. 9. введено на салю першого обв. Романа Біду, молодого кріпкого мущину, який відповідає на запити предс. трибуналу радн. Ягодзінського.

Зізнання обв. Біди.

Роман Йосиф Біда, літ 24, римо-кат., хоч батько й мати є греко-кат. обряду. На запит предсідника каже, що перейшов на римо-кат. обряд у 1926 р., з яких мотивів це зробив — відмовляє вияснення. Має ґімназ. матуру (в українській ґімн. у Львові), був короткий час при почті, тепер є прив. урядовцем, але постійного заняття не має.

На запит предс. признається, що **належав до Української Військової Організації,** якої завданням є, як він каже, приготовляти українців до збройного повстання проти Польщі, аби з українських земель створити в будучині незалежну Українську Державу. Тепер організація влаштовує всякі демонстрації і маніфестації, аби звернути увагу світа на поневолення українського народу в Польщі. До вини не почувається, бо виконував як карний член тільки прикази організації.

На запит предсідника каже дальше, що Українська Держава малаб обіймати всі землі, замешкалі українським народом, а з земель під Польщею Східну Галичину, Волинь, Полісся, Підляша і Холмщину.

Обв. вступив до УВО в 1928 р., завербований одним молодим чоловіком на площі Сокола-Батька. На площі Юра зложив пізніше на руки тогож чоловіка присягу. Того чоловіка обв. знав добре, а в слідстві назвав його з розмислом „Чучманом", знаючи, що правдивий Чучман виїхав уже до СРСР. На збори й наради організації не ходив, підпольний орган організації „Сурму" читав, але її після перечитання нищив, не передаючи ґазети нікому.

На дальші запити предсідника каже, що УВО мала на меті при помочі терору і саботажів протестувати проти польських насильств над українським народом.

Предс.: Якаж була справжня мета тих саботажів? І що за ціль тероризувати ріжних людей, які, як і я, виконують тільки свій обовязок?

Обв.: Я також виконав тільки свій обовязок!

В дальшому ході переслухання обв. Біда заявляє, що летючок по смерти Басарабової не поширював. На вишкіл членів УВО не ходив ні до Стрийського парку, ні на Кайзервальд.

Після того обвинувачений заявляє, що мниме організування нападу на огородника на Погулянці і на комісаря пол. Федунішина є звичайним вимислом поліції. На поліції і перед слідчим суддею обв. про це, що правда, говорив, а перед сл. суддею не відкликав зараз того тому, бо не знав, що це сл. суддя, думаючи, що це комісар поліції по цивільному, тимбільше, що це ділялося зараз другого дня після арештування, і то не в суді, а в поліц. будинку.

Замах на „Східні Торги".

На запит предс. оповідає далі, що мав перенести якийсь матеріял від Махницького зі Звенісіня до одного молодого чоловіка, що чекав на нього на І. пов. Акад. Дому при вул. Супінського у другій чи третій кімнаті праворуч. Другого дня після того зійшовся з Терещуком і Ваціком при вул. Хмельовського, повів їх на „Східні Торги" під будинки стаєн, де вони оглянули місце, бо там мали підложити петарду під стаєнні будинки, аби їх підпалити найближчого дня, в дні отворення „Сх. Торгів". Білети вступу вистарав для всіх трьох він сам.

Найближчого дня зійшлися всі три біля цегольні при вул. Пелчинській і перейшли на вул. Кохановського, де вступили до ресторану під ч. 6. Там прийшов і той чоловік, що їх завербував. Обвинувачений вийшов на хвилину і купив у недалекій крамниці валізку, яку передав тому чоловікові, а сам пішов поволи до Стрийського

ОПЕРАТОР 1831 14-16
Д-р Д. Сассовер
ЛЬВІВ, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38—51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

парку, вступивши по дорозі ще до крамниці Маслосоюзу при вул. Зиблікевича. Коли пізніше побачив товпу людей, метушню і почув крики, догадався що з Терещуком або Ваціком щось мусіло статися. Після того відїхав трамваєм на вул. Сапіги.

На запит предс. каже, що валізку з вибуховими матеріялами заніс на „Сх. Т." не він, а хто інший, але тої особи не видасть. У слідстві взяв цілу вину на себе.

Дальше обв. Біда оповідає про переховок зброї в обв. Махницького, де він бачив 3 револьвери системи Ортгес, револьвер сист. Штаєр, а також якесь пуделко, подібне до пуделка цикорії, 200—300 куль і дві ручні французькі гранати. (Саме те пуделко, подібне до пуделка цикорії, обв. переніс до Акад. Дому).

На запит, чи обв. знав обв. Попадюка, він заявляє категорично, що обв. Попадюка не знав зовсім. Кирилюка знав, але йому не відомо, чи ту зброю перенесено до нього.

Вкінці обв. виясняє, чому він у слідстві зізнавав інакше.

Запити членів трибуналу.

Радн. д-р Петер питає про трійкову систему в УВО, про що обв. чув, але ближче про це не знає. На дальші запити каже, що ні Махницький ні Кирилюк не належали до УВО. Терещук належав, Вацик теж ні. З Качмарським обв. знався, але в справах організації з ним не говорив. Попадюка не знав.

На запит предс. оповідає, як його арештовано при вул. Зиблікевича, при чому знайдено у нього валізу і револьвер.

На дальший запит каже, що на поліції його не били. На запит, чому перед поліцією зізнав інакше, каже, що боявся. На запит, чому того не відкликав перед сл. суддею, каже, що не знав, що це можна зробити. В дальшому предсідник пробує устійнити з обвинуваченим, з ким з обвинувачених він ще стикався.

Обв. ще раз заявляє, що не носив валізки на „Сх. Торги", а також не водив передтим обв. Вацика і Терещука під обєкт державного монополю і нафтового шибу, тільки до стаен.

Радн. Слезановський питає, чи обв. признається до співучасти в бомбовім нападі на „Сх. Торги", на що він заявляє: Так.

Запити прокуратора.

Прок. д-р Ліпш: Чи той пан у „пумпах", що вас післав на Знесіння, а якого ви назвали „Гуртак", був Попадюк?

Обв.: Ні. Попадюка я не знав. Його назвав на поліції, коли показано мені його фотографії, аби крити дійсного винника, що був на волі. Я думав, що цим я Попадюкові вже не пошкоджу, бо й так інші арештовані його обтяжили.

На дальший запит прокуратора каже знову, що не є правдою, аби організовано замах на ком. Федунішина. Обв. перед тим комісарем до того не признався.

Дальше прок. старається вияснити зустріч обвинуваченого з Вациком і Терещуком біля цегольні при вул. Пелчинській, де мав явитися і четвертий чоловік, який довго не являвся. Обвинувачений заявляє, що він мав за завдання тільки купити валізку і вручити її тому незнайомому (четвертому), що вкінці зявився; саме він мав її занести на „Сх. Т.".

При кінці прок. питає ще про поширювання „Сурми", на що обв. заявляє, що щодо того він свого обовязку не сповнив, бо „Сурму" після прочитання нищив.

Запити оборони.

Обор. д-р Шухевич питає, які землі по думці УВО малиб належати до майбутньої Української Держави. Обвинувачений виясняє, що всі землі, замешкалі компактною українською масою себто етнографічні українські території. Щодо терору і саботажів, які управляла УВО, то обв. каже, що це не було метою самою в собі, тільки засобом до цілі, себто до створення незалежної України. В дальшому д-р Шухевич питає, як обвинувачений зійшовся з обв. Махницьким, хто його з ним звів і т. д., на що обв. заявляє, що якась незнайома пані.

Обор. д-р Ганкевич питає на обставину відвідин обв. Біди у крамниці Маслосоюзу при вул. Зиблікевича (у п-і Антонюкової). На запит предс. обв. виясняє,що він мешкав у Львові у своїх родичів, а не на кавалерськім помешканні. Дальше обв. виясняє на запити д-ра Ганкевича, що він виїхав у три дні по замаху на десять днів до Городка, де працював у канцелярії адв. д-ра Бірецького. Від 7—18 вересня, себто до дня його арештування, обв. стрічався кілька разів з тим чоловіком, що заніс валізку до канцелярії „Сх. Т." і він йому оповів усі подробиці у звязку з передачею валізки. Тому обв. у всьому знаменито орієнтувався.

З черги обв. подає хід його переслухувань у слідстві на поліції і перед сл. суддею. Обставину, що ще 7. жовтня потвердив перед сл. суддею те все, що сказав на поліції пояснює тим, що не хотів уже нічого змінити і шкодити таким чином іншим арештованим. На поліції говорив так, як зізнали інші, бо їх зізнання предложено йому (обв. був арештований значно пізніше, коли вже інших переслухувано по кілька разів). Вкінці обв. виясняє, що з п-нею Антонюк лучили його товариські звязки і з нею він в справах організації ніколи не говорив. Щодо свого становища в організації, то обв. був тільки звичайним членом (він каже: „пйонком") і виконував тільки послушно її доручення.

Обор. д-р Шевчук виясняє з обвинуваченим, що дві особи підготовляли замах на „Сх. Т." (один в „пумпах", а другий „Гуртак"), але ні один з них не був Попадюк. З обв. Попадюком стрінувся обвинувачений аж на поліції.

Обор. д-р Старосольський питає на обставину слідства і протоколів. Обв. виясняє, що йому не відчитувано зложених зізнань на поліції і він їх не підписував.

Внесення д-ра Старосольського.

На цьому закінчено переслухання обв. Біди. В цьому місці зголосився до слова обор. д-р Старосольський і поставив внесення, аби вилучити з актів розправи т. зв. записки прокураторського дохождення, себто записки поліційного слідства. Мотивує це тим, що переслухувати може тільки суд і ніхто інший. Іменем оборони застерігається проти устного перепрочитування таких записок на розправі, себто переслухування поліційних функціонарів на обставину первісних зізнань обвинувачених.

Прок. спротивився тому внесенню. Предс. заявив ім. трибуналу, що рішення в цій справі прийме пізніше.

Зізнання обв. Крушельницького.

По павзі покликано на салю другого з черги обвинуваченого.

Тарас Крушельницький, літ 21, студ. унів., заявляє, що до **УВО належав від лютого 1929 р.** До вини не почувається, бо уважає, що обовязком кожного українця є прямувати всякими засобами до визволення свого народу. Засобами до визволення має бути праця й освідомлення народу та його культурне, економічне і політичне піднесення. Саботажі і терор приноровлювала УВО тільки як протест проти теперішнього стану на зах.-українських землях.

Обв. вибрав собі за завдання освітню працю у підльвівських селах, зокрема на Знесінні. До його трійки належав обв. Кирилюк і Терещук. Обв. учив хорового співу ще в Коломиї, де скінчив прив. жнд. гімназію, а переїхавши враз з родиною до Львова, учив хорового співу у Винниках, Підберізцях, Збоїсках, Сихові і Знесінні, а у Львові на його передмістях.

На запит предс. обв. заявляє, що у слідстві він подав себе за соціяліста, а тепер заявляє, що є націоналістом. Разом з іншими виступав проти деяких проявів в українському нац. житті, а зокрема проти деморалізації, яка доводить до того, що 30 проц. українських голосів паде на польські виборчі листи. Обв. з товаришами вірили, що ці землі, на яких ми живемо, мусять належати до майбутньої Української Держави, і вони підготовляли прихід тої хвилі.

В дальшому обв. відкликує свої первісні зізнання, а зокрема щодо плянованого нападу на каретку, яка везла гроші до винницької фабрики тютюну зі Львова. „Сурму" читав зі своєю трійкою, але її не подавав дальше. Не стрічався також з Голубівною на площі перед церквою св. Юра в часі ялинки, як про це зізнав у слідстві.

У слідстві зізнав широко про все тому, що його бито. Протокол слідства підписав своїм іменем і назвищем та буквами „п. п.", що означали „під примусом".

Обв. Махницького не знав. Підчас фєрій був у пласт. таборі на Соколі, а потім з прогулькою водних пластунів на Волині, що й описав в окремій книжечці. Про приготовлювання замаху на „Сх. Т." не знав нічого. Не намовляв Кульчицького до підпалу ліса у Винниках у 1928, ані Царя до підпалення тогож ліса або фільварку в Чижках. З обв. Кульчицьким знався, але про УВО з ним не говорив.

На запит д-ра Петера заявляє, що в організації мав підрядну ролю: мав свою трійку і поза тим не мав ніяких інших функцій.

На запит прокуратора каже, що зізнання на поліції зложив під примусом. Дальше оповідає, як він приєднав до організації обв. Кирилюка і Терещука, яких заприсягнув у себе дома

Японський порошок
KATOL
2065 4—10 УБИВАЄ
КОМАХИ Й НАСІКОМІ.
Akc. Tow. Azumi & Co. Ltd. Osaka (Japonja).

Знущання на поліції.

На запит. прок. обв. оповідає широко про побої на поліції. Це було 16 вересня, при третім переслуханні. До його келії прийшов агент Ковальський, що завів його до кімнати на І. пов., де було напів темно. Там агент Ковальський, аг. Радаль і ще якийсь третій закинули йому мішок на голову і плечі, скинули сподні і скарпитки і стали бити гумовою палкою по пятах. Обв. дістав з 50 ударів, а коли агенти скінчили його бити, сказали: завтра буде 100, позавтра 150 і т. д. При тому загрозили, щоби не важився про те ані писнути, бо інакше живим від них не вийде. (В часі оповідання обв. про побої на поліції батько його дир. А. Крушельницький, що сидів між публикою, зімлів і його виводять з салі).

Другого дня мало повторитися те саме. Обвинувачений, спроваджений знову до тої самої кімнати, на сам вид тих-же трьох агентів і готового мішка за собою, будучи крайно ослаблений від побоїв з попереднього дня, зложив під терором зізнання, які вже 7. жовтня відкликав перед сл. суддею, коли запевнився у сл. с. Ояка, що його вже більше не вернуть на поліцію.

На запит предс. каже, що перед арештуванням лежав хорий на запалення ставів у ліжку до 5. вересня, себто майже до дня вибуху бомби на „Сх. Т."

На запит д-ра Старосольського обв. оповідає, що у слідстві подав тих, що його завербували до УВО, але описав їх цілком фальшиво, на основі вигляду зовсім інших людей, аби поліція не попала на їх слід.

Дещо про ідеольогію УВО.

На запит д-ра Ганкевича оповідає, що він шукав нових ідей і нового їх змісту, тому вступив з соц.-радикальної партії і став націоналістом. Обв. є проти диктатури, а за вільним правом кожного народу на незалежне істнування. УВО не ширила ненависти, бо це негативна риса, яка не будує, а руйнує. УВО не є організацією якогось гуртка: це природний гін до власної держави, на яку українці мають таке саме право, як усі інші народи.

В цьому місці вивязується довша дискусія між прокуратором і обвинуваченим на цю тему, при чому прок. твердить, що ціла ідеольогія УВО побудована на ненависти, чого найліпшим доказом є виконувані членами УВО акти терору й саботажі.

На цьому закінчено переслухання обв. Крушельницького. Завтра переслухуватимуть обв. Попадюка, Терещука і Вацика, а можливо й дальших підсудних.

НОВИНКИ

— **Духовний концерт** церковного хору під управою д-ра Неділки, на якому будуть відспівані псальми Бортнянського, відбудеться в четвер, 29. ц. м. в Волоській церкві підчас Служби Божої в год. 12.

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1554

— **Загальні Збори Кооп. Український Театр** відбудуться 29. ц. м. в салі „Української Бесіди" у Львові в год. 4., або на випадок браку комплету в год. 5. попол., а не в год. 6., як це було помилково надруковане вчора.

— **На дохід Пластового Дому** відбудеться в вівторок, 29. травня ц. р., великий фестин на площі Сокола-Батька заходом львівської філії „Т-ва охорони дітей і опіки над молоддю". У програму фестину входять: весела вудка, биття горшків, стріляння з луку, колесо щастя і ріжні спортові змагання пластових частин. Крім того в часі фестину буде торжественна роздача нагород за дружиновий марш пластунів і пластунок, що відбудеться тогож дня рано. Гратиме орхестра Т-ва „Зоря". Українське громадянство Львова повинно явитися масово на отсьому фестині і дати цим доказ симпатії для нашої пластової молоді. Початок: год. 3. попол.

— **Зїзд 6. гімназистів** відбудеться в суботу 7. червня ц. р. в салі „Української Бесіди" (Рутовського 22) у Львові. Перед зїздом відправить Преосв. еп. д-р Бучко поминальне богослуження за померших гімназистів в год. 10. рано в церкві св. Духа (семинарській) при вул. Коперника, після чого в год. 11. зачнеться зїзд з такою програмою: 1) Отворення — Преосв. д-р Бучко. 2) Реферат інсп. Волод. Кабарового. 3) Уривок з поеми М. Підгірянки „Мати-

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — — 1·50 зол., з порученою пересилкою 2·10 зол. — —

Червеність шкіри

рук та лиця радикально усуває сніжнобілий **крем Леодор,** який надає шкірі матовий відтінок, такий характеристичний у гарних і елеґантних пань. Спеціяльною прикметою цього крему є рівнож те, що рівночасно дуже добре надається як знаменитий підклад під пудер. Перфума **крему Леодор** нагадує пахощі свіжо зірваної китиці фіялок, рож, бозу та конвалій. Улюблені ці пахощі є получені разом у **кремі Леодор.** Можна дістати у перфумеріях та дроґеріях. 2159 1—?

страдниця“ — виголосить п-на Юрчинська. 4) Реферат о. д-ра Мик. Конрада. 5) К. Гриневичева: „Параска Гоголь“ — рецитація студ. М. Борущенка. 6) Справа будови памятника в Гміндї — реф. д-р Іван Німчук. Після закінчення програми відбудуться сходини учасників у реставраційній салі „Нар. Гостинниці“. — У зїзді повинні взяти численну участь не тільки бувші гміндівці, але й широкі круги львівського українського громадянства.

— **Ріжні вістки.** Помер бувш. англійський Кантеберійський архиепископ і примас Анґлії льорд Давідсон. — У Відні помер найстарший син бувш. архикнязя Леопольда Сальватора 35-літній кн. Райнер Карль на затроєння крови. — Якийсь 25-літній молодець з Віртемберґії Альфонс Гетріх заявляє, що він брав участь у пірванні ген. Кутепова з Парижа; Гетріх віддавна записаний у поліції як підозріла фіґура. У Льондоні засудили на смерть 23-літнього злочинця за душегубство. — В Лепанто (стейт Арканзас) прийшло до бійки між двома бандами контрабандистів алькоголю; є богато ранених, навіть з принагідних прохожих. — Дня 29. ц. м. папа промовлятиме через радіо по латині, з нагоди відчинення радіової стації в Ватикані. — Мала річка в Познанщині Циліна затроєна відходами з фабрики паперу; риби вигибли в ній. — У Спол. Державах у дрібних асекураційних товариствах для робітників є 17 міл. долярів з дрібних обезпечень.

— **Білети на Ювилейний Концерт** Т-ва Акад. Хору „Бандурист“ можна купувати з нинішним днем у Союзнім Базарі, Львів, Руська 20.

Сніг.

Аґ. АТЕ повідомляє з Риму, що в південнім Тиролі впали снїги.

Чехович творить нову партію?

Ендецькі часописи подають чутку, нібито бувш. міністр скарбу Чехович, бувш. мін. праці Юркевич і бувш. мін. вн. справ Ярошинський утворять нову партію під назв.: „Стронніцтво Демократичне Мислі Паньствовей“. Зачувати, що хочуть приєднати до партії послів із ББ., які недавно творили ґрупу „Звйонзек Направи Ржечипосполітей“ в пос. Кенцковським і Лехніцьким, котрих орґаном є „Пшелом“. Кажуть теж, що головою нової партії буде Бартель.

Як було на польсько-німецькім кордоні?

(АТЕ) Пруські урядові чинники стверджують, що функціонарі польської прикордонної сторожі безправно перейшли кордон, вдерлися до будинку німецької прикордонної поліції в Найгефен, але їх арештували. При цьому поляки ставили спротив і стріляли. Тоді й німці вжили зброї. Зараз потім інші польські функціонарі перейшли кордон, хотіли відбити арештованих і обстрілювали будинок нім. прикордонної сторожі.

Нім. уряд у відповіді на польську ноту годиться на мішану польсько-німецьку комісію, яка переведе льокальну візію. Нім. уряд згодився теж, щоби при секції вбитого ком. Ліськевича був польський суд. лікар.

Шпіонажа в Кишеневі.

Букарештенський „Ль Інформасіон“ повідомляє, що керовник румунської поліції безпеки Кларасу довідався від Бесідовського, що в Кишеневі є шпіонська орґанізація. В ній працювало кільканацятьох поліц. урядовців. Арштували кілька осіб. Ґенерального інспектора політ. поліції в Бесарабії Куварееку поставили перед дисц. суд, який рішить чи мають проти нього вести кар. розправу. Зачувати, що в Бесарабії відкрили нових 15 шпіон. орґанізацій. Новий шеф тайної поліції поїхав до Сороки.

Скрипник придумуватиме комуністичні забавки.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє: В Харкові в комісаріяті освіти на нараді в справі комун. виховання дітей ствердили, що забавки, які роблять для дітей у більш. варстатах, мають усі прикмети буржуазного погляду на світ і так перечать принципам ком. педаґоґії. Нарада ухвалила утворити комісію, що під управою комісаря освіти Скрипника має опрацьовувати проєкти забавок, які в наймолодших дітей закріплювали би комуністичну ідеольоґію.

фл. зол. 240 подвійна зол. 4.20.

БЛІДНИЦЮ

недокрівість усуває, заострює апетит, повертає сили вишень Мс КШИШТОФОРСКОГО

вино хінове на залізі з орлом, на малагі гишпанськім

Жінка вбивника з Діссельдорфу збожеволіла.

Арештований у Діссельдорфі Петро Кіртен як пошукуваний від ряду місяців „опир з Діссельдорфу“, признався до всіх убивств після того, як зпоміж двацяти рядом уставлених мущин негайно пізнали його обі жінки, Мейрер і Шульте, які тяжко поранені „опиром“ таки вратували життя. Пізнала його також приятелька одної з жертв. Опис нападу на названі дві жінки, поданий Кіртеном, зголжується у детайлях з описом самих тих жінок. Так само зголжуються інші його зізнання з детайлями, які ствердила поліція про інші вбивства. Кіртен каже, що вбивав жінок з „пімсти“ за „кривди, які зазнав від людськости“. Він має на совісти 8 убивств і цілий ряд нападів та знасилування. Арештували його у хвилині зустрічі з жінкою на одному майдані Діссельдорфу. Його жінка — спокійна, чесна і порядна міщанка. Довідавшися, ким був її чоловік — збожеволіла.

Дня 27. травня у Діссельдорфі найшли повішену 9-літню дівчину. Слідство виказало, що це вбивство на секс. тлі.

Зі спортового життя.

Україна—Чорні І Б 29. V.

Україна—Гасмонея 1. VI.

В цьому тижні розіграє Україна два змагання за мистецтво А-кл., а саме: в четвер 29. травня в год. 4. попол. з **Чорними І Б** на їх грищі, а в неділю 1. червня з жидівською дружиною **Гасмонея** в год. 3.30 попол. на грищі Погоні.

Початок змагань в оба дні назначено дещо вчасніше, щоб дати змогу українській публиці побувати ще на площі Сокола-Батька, де в четвер відбудеться пластовий фестин, а в неділю свято весни „Рідної Школи“.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 28. травня год. 7·30 вечором Осінні маневри (премієра, знижки важні).

Четвер, 29. травня, год. 7·30 вечором Богема (гост. виступ Ареля, знижки важні).

Малий Міський Театр:

Середа, 28. травня, год. 7·30 вечором Кепський шедит (знижки важні).

Четвер, 29. травня, год. 7·30 вечором Кепський шедит (знижки важні).

Цирк Станевських (площа Бема):

Середа, 28. травня, год. 8. вечором атракційна вистава.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Нічна варта“ (з Біді Дов, на осн. повісти Кльод Фарера). Вижки з оп. „Жидівка“.

КАСІНО: Паперовий любовник. Люди без завтра.

КОЛЬОСЕИ: Щораз скорше (Гар. Льойд).

КОПЕРНИК: На погубній дорозі (Клара Бов).

ЛЕВ: Найбільша жертва жінки. Одчичник.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шампанське життя“ і „Пісня елементів“.

ОАЗА: Гіпек і Льопек женяться.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Отруйник“ (із Конрадом Файтом) Приїзд Мозжухина у Варшаву.

ПАН: Козаки.

ПАСАЖ: Опирі Варшави.

ПРОМІНЬ: Пожежа сердець.

СТИЛЕВЕ: В царстві зеленого змія.

ФАТАМОРГАНА: Манолеску (Мозжухин).

ХИМЕРА: Його хлопець.

УТІХА: Божий бич (Льон Чаней, Аніта Пейдж).

Програма радіо.

Четвер 29. V. 1930.

ЛЬВІВ (385,1) 12·10 Концерт з Варшави. 17·30 Концерт з Кракова. 19·20 Всячина. 20·30 Концерт з Варшави. 23·00 Музика з Варшави. **Краків** (312,8) 17·30 Муж. хор. **Познань** (337,8) 20·30 Концерт. **Катовиці** (408,7) 16·20 Концерт. 20·00 Муз. інтермеццо. **Лодзь** (233,8) 20·30 Вел. концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 20·05 Шуберта музика. **Ляйпціґ** (259) 14·30 Камерна муз. **Льондон** (356,3) 21·00 „Мадам Батерфляй“. **Копенгаген** (281) 22·05 Клясичні мистці. **Штутгарт** (360) 20·00 „Лікар і аптикар“ опера Діттерсдорфа. **Гамбург** (372) 18·00 Солісти і оркестра. **Букарешт** (394) 20·00 Симфон. концерт. **Берн** (403) 15·30 Італ. капеля. **Берлін** (418) 19·00 Пісоньки. **Стокгольм** (436) 19·45 Симф. концерт. **Рим** (441) 21·02 „Франческа да Ріміні“ опера. **Прага** (487) 21·35 Фортепян. **Міляно** (501) 21·00 „Льодолетта“ опера. **Відень** (516,3) 11·05 Симф. оркестра. 19·00 „Аїда“. **Будапешт** (550) 16·00 Угорські пісні. **Ленінград** (1000) 19·00 Концерт. **Харків** (1304) 20·00 Концерт. **Москва** (939) 12·00 Концерт. (720) 20·00 Опера. **Париж** (1725) 21·45 Авдиція. 22·30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2132

Жидачів:

Середа 28. V. — „Барон Кімель“.

Бурштин:

Четвер 29. V. — „Маруся Богуславка“.

Пятниця 30. V. — „Король Життя“.

Субота 31. V. — „Пейсахова Ніч“.

Неділя 1. VI. — „Пташник з Тиролю“

Склад Театру побільшено (26 осіб). Підчас антракту концерт власної оркестри у складі 7 осіб під орудою П. Кашиця. Готується до постановки відома (з фільму) сензаційна штука Арн. Ріддея — „Поїзд-Мара“ — (Потяг Відмо) і актуальна ревія сатирична — „Ай-ай! Мокро всюди!“.

Старшина Руханкового Товариства „Сокіл-Батько“ у Львові оголошує отсим, що на основі ухвали Старшини з дня 9. травня всі виказки видані перед нинішним оголошенням уневажнені. Нові виказки видає канцелярія „С.-Б.“ в урядових годинах. За Виділ: **М. Заячківський** голова, **Ст. Корецький** справник.

Товариство „Українська Захоронка“ у Львові складає подяку, фірмі О. Стефанович вул. Галицька за жертви в матеріялах. — **Виділ.** 2162

Товариський Зїзд з нагоди 25. ліття (рік 1905) матури в І-ій (поль.) гімназії в Тернополі. Орґанізаційний Комітет запрошує отсим всіх товаришів, які в році 1905 здавали матуру в І-шій гімназії в Тернополі в обох відділах **до участи в товариському зїзді в днях 21. і 22. червня ц. р. в Тернополі** — Зголошення з поданням адрес треба присилати до дня 14. червня ц. р. на адресу: **Посол Казимир Пужак,** Warszawa, ulica Warecka 7., 1-sze piętro. — Посол о. д-р В. Пеліх, посол К. Пужак, інж. Якут Рачинський. 2160 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриланти і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1856 20—?

КОРОНКИ до біля, модні та церковні, найдешевше „Wenecja“ Боїмів 19. 2046 15—30

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, фісгармонії; ціни найнижчі. Довготермінові сплати. „Dom Chopin-a“ Львів, Сикстуська 11. Український персонал. 2166 1-3

ПЯНІНО Штінгля, першорядне, продам оказійно. Зголошення до Адміністрації: „Виїмкова оказія“. 2167 1—3

ПОКІЙ умебльований від 1-шого червня до винайму. Зигмунтівська 15/II. 2163 1—1

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5 1887 65

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8—10½, 14—18. в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.

826 Телефон 65—87.

2.800 зл. ПЯНІНА НОВІ ЗАКОРДОННІ знамениті, найнов. конструкції, на догідні сплати, поручає

Виключне заступництво

„Монюшко“, вул. Зіморовича, ч. 10.

2164 1—6

Присилайте передплату!

Вже почала виходити зшитками

Перша Українська Загальна Енциклопедія

„КНИГА ЗНАННЯ“

Вона обійматиме три великі томи лексиконового формату (100—125 аркушів друку = 1.600 до 2.000 сторін = 25—30 зшитків), помістить около 5.000 чорних ілюстрацій, більш як 70 кольорових і чорних таблиць і більше як 20 кольорових та чорних мап, багато порівнюючих і статистичних табель і т. п.

Українська Загальна Енциклопедія „Книга Знання“ призначена для цілого Українського Народу, а не для одного його відлому чи гуртка, тому прояви й події та значіння поданих слів пояснені згідно з сучасним станом науки, без особистої оцінки або сторонничого освітлення.

Енциклопедія подає інформації з усіх ділянок знання, відомости з усього і для всіх.

Над цим збірним твором працює 60 українських вчених і спеціялістів під начальною редакцією д-ра Івана Раковського.

Умови передплати:

В КРАЇ: Кожний чотиро-аркушевий щомісячний зшиток (випуск), коштує у передплаті рівновартість 80 ам. цнт. — тепер 7 зол. 20 сот.

Хто заплатить ЗА ПЕРШИЙ ТОМ зол. 72 до дня 1. ВЕРЕСНЯ 1930 р., той отримає том оправлений у півшкірок із золотим відтиском на хребті книги, поручено почтою. Передплатники, що платять місячно по 7 зол. 20 сот. (рівновартість 80 ам. цент.), можуть на бажання дістати у свій час том оправлений в полотно без доплати, наскільки не бажають достави твору зшитками.

ЗА КОРДОНОМ: З европейських країв приймається передплату тільки на томи та дочислюється кошти порта. — Умови передплати для заокеанських країв подамо дещо пізніше.

ЗГОЛОШЕННЯ НА ПЕРЕДПЛАТУ приймає і всяких пояснень уділяє: КООПЕРАТИВА „РІДНА ШКОЛА“ У ЛЬВОВІ, РИНОК, 10.

ГРОШЕВІ ПОСИЛКИ ПРОСИМО пересилати чеками ПКО. ч. 153.492 або грошевими переказами лише на адресу адміністратора Видавництва: „ПОКУТСЬКИЙ СОЮЗ“ В КОЛОМИЇ — НАРОДНИЙ ДІМ.

З ГОЛОСІВ НАШОЇ ПРЕСИ:

„ДІЛО“: Загальна українська енциклопедія стане в пригоді кожному без вийнятку українцеві і віддасть безперечно добру прислугу кожній людині при всякій нагоді.

„НОВИЙ ЧАС“: На наших очах твориться велике культурне діло, що в нічому не уступає таким працям чужинців. Ми переконані, що не буде української хати, де не було би „Книги Знання“.

„УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО“: Під оглядом поміщеного в ній матеріялу та його наукового опрацювання повинна „Книга Знання“ вдоволити найвибагливішого читача не тільки українця, але й чужинця. Та „Книга Знання“ повинна знайтися в бібліотеці кожного вчителя, по змові кожної школи й кожного Окружного Відділу В. П. У. У.

„ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС“: Звертаємо на це цінне видання увагу нашим кооперативам і кооператорам. Українська Енциклопедія „Книга Знання“ є потрібна в кожній кооперативі.

„НАРОДНЯ СПРАВА“: Кожний свідомий українець а також конечно і передовсім кожна українська установа (читальня, кооператива, Луг, Сокіл і інші) повинні і обовязані передплатити собі „Книгу Знання“.

„НЕДІЛЯ“: „Книга Знання“ виходить під умілою редакцією проф. д-ра І. Раковського, при співучасти найвидатніших представників української науки з усіх її ділянок. Зверхня форма, починаючи від окладинки, рисунку Р. Лісовського, до якости паперу, читкости друкарського шрифту, багацтва й добору ілюстрацій ставить це Видавництво нарівні з аналогічними европейськими імпрезами.

„ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС“: Дуже давалася відчувати недостача української загальної енциклопедії. Цю недостачу усуває видання Кооперативи „Рідна Школа“. Перший зошит (стор. 128), який на днях появився, виказує дуже велику старанність редакції та досить приступний спосіб викладу. Видання дуже чепурне, багато й гарно ілюстроване.

„РАДА“: Книга ця замикає в собі цілий великанський світогляд, своєю універсальністю вартує вона під культурним оглядом більше, як ціла купа інших гарних і хосенних книжок. Тимто „Книга Знання“ є поважним вкладом в українську культуру, є фактичним культурницьким подвигом.

„НОВЕ СЕЛО“: Вже появився перший зшиток виглядає дуже гарно. Цілком так, як німецька „Книга Знання“. Радимо всім читальням, кооперативам та богатшим господарям, аби виписали собі „Книгу Знання“. В ній найдете все, що колинебудь схочете знати, бо в ній коротко зібране все людське знання. Але треба виписати скоро, бо число друкованих зшитків невелике і пізніше за найбільші гроші не можна буде докупитись „Книги Знання“.

Спішіть зі зголошенням передплати!

ЧОМУ? — Тому, що з третим зшитком устійнюємо число накладу „Книги Знання“ та що після виходу цілого твору його ціна буде вища.

Отже просимо надсилати негайно зголошення, користуючись побіч поміщеним купоном.

До Кооперативи „Рідна Школа“
у Львові, Ринок 10.

Отсим зголошую передплату на Українську Загальну Енциклопедію — „Книгу Знання“ на підставі умов передплати, поданих в оголошенні „Діла“.

Передплату: 1) пересилатиму чеками ПКО. ч. 153.492 або грошевими переказами щомісячними ратами по 80 ам. цнт. (= 7 зол. 20 сот.).

2) Зложу до 1. вересня 1930 р. квоту 72 зол. за перший том оправлений в півшкірок.

Рівночасно пересилаю чеком ПКО. ч. 153.492 — переказом — квоту . . . . зол. . . . . . сот. до **„Покутського Союзу“ в Коломиї, Народний Дім.**

„Книгу Знання“ прохаю пересилати мені **томами — зшитками.**

Це моє замовлення є невідкличне.

Імя і назвище ______________________

Заняття ______________________

Місце постійного побуту ______________________

Вулиця і ч. дому ______________________ Пошта ______________________

(Витяти, виповнити, а непотрібне перечеркнути.)

За редакцію відповідає Олексендер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.